πτες, παράτολμες, ἰδέες ποὺ χτυποῦσαν ἄσκημα στ' αὐτί, ποὺ μύριζαν αἵρεση, καὶ τὸ καταδίωξε δυνατά. Τὸ ζήτημα εἶτανε ἂν ἡ μορφὴ τῶν ψύλλων τοῦ Σειρίου συγγένευε μὲ τὴ μορφὴ τῶν σαλιάγκων. Ὁ Μικρομέγας ἀπολογήθηκε ἔξυπνα, οἱ γυναῖκες πῆραν τὸ μέρος του. Ἡ δίκη βάσταξε ἑκατὸν εἴκοσι χρόνια. Στὸ τέλος ὁ μουφτῆς κατώρθωσε νὰ καταδικαστῇ τὸ βιβλίο ἀπὸ νομικοὺς συμβούλους ποὺ δὲν τὸ εἶχαν διαβάσει, καὶ ὁ συγγραφέας διατάχτηκε ὀχτακόσια χρόνια νὰ μὴν παρουσιαστῇ στὴν αὐλή.

Δὲν τοῦ κόστισε καὶ τόσο ν' ἀποκλειστῇ ἀπὸ μιὰν αὐλὴ ποὺ δὲν εἶτανε ἄλλο παρὰ ραδιουργίες καὶ μικρότητες. Ἔκαμε ἕνα τραγοῦδι πολὺ νόστιμο ἐναντίον τοῦ μουφτῆ, μὰ ἐκεῖνος δὲν πολυσκοτίστηκε. Ὕστερα ἄρχισε νὰ ταξιδεύῃ ἀπὸ πλανήτη σὲ πλανήτη γιὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴ μόρφωσή του. Ἐκεῖνοι ποὺ ταξιδεύουν μὲ τὴ μπερλίνα ἢ μὲ τὸ ταχυδρομεῖο θὰ ἀπορήσουνε χωρὶς ἄλλο μὲ τὸ εἶδος τῶν ἁμαξιῶν ποὺ μεταχειρίζουνται ἐκεῖ πάνω. Γιατὶ ἐμεῖς ἐδῶ, στὸ λασπένιο σβολάκι ποὺ καθόμαστε, δὲν πάει ὁ νοῦς μας πέρα ἀπ' τὰ συνήθια μας. Ὁ ταξιδευτής μας ἐγνώριζε θαυμάσια τοὺς νόμους τῆς παγκόσμιας ἕλξης καὶ κάθε δύναμη ἑλκτικὴ ἢ ὠστική, καὶ τὶς μεταχειριζόταν τόσο καλλιλα ὥστε, κάποτε μὲ τὴν ἀχτῖνα κανενὸς ἥλιου, κάποτε μὲ τὴν εὐκαιρία ἑνὸς κομήτη, πήγαινε ἀπὸ σφαῖρα σὲ σφαῖρα, οἰκογενειακῶς, ὅπως τὸ πουλὶ πετᾷ ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδί. Σὲ λίγο καιρὸν εἶχε διατρέξει τὸ γαλαξία. Εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ἀνάμεσα ἀπ' τὰ ἄστρα τοῦ γαλαξία δὲν εἶδε ἐκεῖνο τὸν ὡραῖο οὐρανό, τὸ ἐμπύραιο, ποὺ ὁ διάσημος ἀρχιμαντρίτης Derham βεβαιώνει πὼς τὸν εἶδε μὲ τὸ κιάλι του. Δὲ θέλω νὰ πῶ πὼς ὁ κ. Derham δὲν εἶδε καλά, ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ, μὰ ὁ Μικρομέγας εἶτανε ἐπὶ τόπου παρατηρητής, καὶ δὲ θέλω νὰ χαλάσω κανενὸς τὸ χατῆρι.

Ἀφοῦ ἔφερε γύρα τέλος πάντων ὁ Μικρομέγας, ἔφτασε στὴ σφαῖρα τοῦ Κρόνου. Ὅσο κι' ἂν εἶτανε συνηθισμένος νὰ βλέπῃ καινούργια πράματα, στὴν ἀρχή, βλέποντας τὴ μικρότητα τῆς σφαίρας καὶ τῶν κατοίκων της, δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ ἕνα χαμόγελο, τὸ χαμόγελο τῆς ὑπεροχῆς ποὺ ξερεύγει κάποτε κι' ἀπ' τοὺς πιὸ σοβαροὺς ἀνθρώπους. Γιατὶ ἐπὶ τέλους ὁ Κρόνος δὲν εἶναι παρὰ ἑνιακόσιες φορὲς μεγαλείτερος ἀπ' τὴ Γῆ, καὶ οἱ πολῖτες ἐκείνης τῆς χώρας εἶναι κάτι νάνοι μὲ μόλις χίλιες ὀργιὲς ἀνάστημα. Στὴν ἀρχὴ γελοῦμε μ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ἀπάνου κάτου ὅπως ἕνας Ἰταλὸς μουσικὸς περιγελᾷ τὸ μουσικὸ τοῦ Λούλλη, ὅταν ἔρθῃ στὴ Γαλλία. Ἐπειδὴ ὅμως εἶχε σωστὸ μυαλό, γλήγορα κατάλαβε, ὅτι ἕνα πλάσμα μὲ διάνοιχ μπορεῖ πολὺ καλὰ νὰ μὴν εἶναι καὶ τόσο ἀξιογέλαστο ἐπειδὴ ἔχει μόνο ἕξη χιλιάδες ποδάρια ἀνάστημα. Οἱ Κρονιῶτες στὴν ἀρχὴ τρόμαξαν, ὕστερα ἐξοικειώθηκαν μαζί του. Ἔγινε στενὸς φίλος μὲ τὸν γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Κρόνου. Εἴτανε ἕνας ἄνθρωπος πολὺ ἔξυπνος ποὺ, ἀλήθεια, δὲν εἶχε ἐφεύρει τίποτα, ποὺ εἶχε ὅμως τὴν ἱκανότητα νὰ ἐκθέτῃ πολὺ ὄμορφα τῶν ἄλλων τὶς ἐφεύρεσες. Ἔκανε ἀκόμα καὶ μικροὺς στίχους, ἀρκετὰ καλά, καθὼς καὶ μεγάλους ὑπολογισμούς. Γιὰ τὴν εὐχαρίστηση τῶν ἀναγνωστῶν μου, θὰ ἀναφέρω ἐδῶ μιὰ περίεργη συνομιλία ποὺ εἶχε μιὰ μέρα ὁ Μικρομέγας μὲ τὸ γραμματέα.

(ἀκολουθεῖ)

ΕΛΙΣΑΙΟΣ ΓΙΑΝΙΔΗΣ

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Στὸν Πάλλη

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Πύργε μου δεντροστόλιστε κι' ἀπὸ καιρὸ χτισμένε,
[ἄκουσέ μου καημένε.
Ἔχω καιρὸ ποὺ περπατῶ γιὰ νἄρθω ἐδωπέρα.
Μιὰ χάρη μόνο σὲ ζητῶ . . . γιὰ τὸν τρανὸ πατέρα.

Τοῦ βασιλιὰ ποὺ σ' ἔχασε μοῦλὲς ποῦ'ναι τὸ μνῆμα,
[ἄνθια νὰ ρίξω χῦμα ;
Τοῦ φέρνω προσκυνήματα κάτου ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα,
ἀπ' τὸν καινούργιο βασιλιὰ κι' ἀπ' τὴ Θεὰ Παλλάδα.

Ἀφτὲς οἱ δάφνες ποὺ κρατῶ μὲ τοῦτες τὶς κορδέλες
[εἶναι ἀπὸ τὶς κοπέλες.
Ἡ ἄσπρη εἶναι τῆς στεριᾶς, τῆς θάλασσας γαλάζια.
Κι' ἀφτὴ μὲ λίγο κόκκινο σκλαβιᾶς ἀπομεινάρια.

Δεῖξε μου, πύργε, δεῖξε μου τὸν τάφο τὸ μεγάλο
[καὶ μὴ μοῦ δείχνεις ἄλλο.
Νὰ γονατίσω ἐκεῖ μπροστά, τὰ δάκρια νὰ σκορπίσω
σὲ κεῖνο τὸ ἁγιόχωμα . . . . ἴσως καὶ τ' ἀναστήσω.

ΠΥΡΓΟΣ

Τραβηξε τὸν ἀνήφορο. Θὰ βρεῖς κάτι πλατάνοι,
[κι' ἀντίκρυ . . . . ἕνα χάνι.
Ἡ πόρτα του εἶναι μικρή, ὁ τόπος του μεγάλος.
Ἔμπα ἐκεῖ μέσα,..δὲ θὰ βρεῖς τὸ μνῆμα νἀχει κάλλος.

Πόσο μεγάλο τ' ὄνομα καὶ κοσμοξασκουσμένο !
[Κι' ὅμως . . . κεῖ 'ναι θαμένο . . . .
Ἄμα ρωτήσεις θὰ τὸ βρεῖς ἐβτύς...Θὰ σοῦ τὸ ποῦνε.
Θὰ διεῖς λιθάρια τέσσερα . . .τὸν τάφο μαρτυροῦνε.

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Ἐδῶ θὲ νὰ 'ναι ὁ τόπος του . . . Νά κ' οἱ πλατάνοι..
[ἡ βρύση, κι' ἀφτὸ . . . τὸ κεπαρίσι.
Ἀφτὴ τὴν πόρτα ποὺ θωρῶ, ἀφτὸ θὰ 'ναι τὸ χάνι.
Καὶ τοῦτο τό τετράγωνο θὲ νὰ 'ναι τὸ στεφάνι.

Ὁ τάφος ποῦ εἶναι τοῦ βασιλιά; Ἀφτός..θὰ 'ναι κεῖ. .
[πέρα . . . ὅπου ἔχει ξτὸν πατέρα.
Τάφε μου ! τάφε ! σὲ ρωτῶ τοῦ βασιλιὰ μητέρα,
Ἐδῶ 'ναι τος ὁ βασιλιάς ;

Ἀνέβη στὸν αἰθέρα.

Ἐδῶ τ' ἀφίνω ..διές τα...νά . . . καὶ τοῦτο τὸ λαγήνι
[τὰ δάκρια γιὰ νὰ χύνει.
Ἕνας λαός τὰ μάζωξε . . . τὰ στέλνει ἐδωπέρα
γιὰ τὸν τρανὸ τὸ βασιλιὰ καὶ στεῖλ' τα στὸν αἰθέρα.

Θ. Κ.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ὁ «Τύπος» τοῦ Βόλου ἀρχίνησε ἀπὸ τὸν ἀριθ. 2202 νὰ ξανατυπώνει τὸ «Μπαμπάκι» τοῦ Ξενιτεμένου.

— Νὰ δεῖτε κάτι περίεργα καινούρια τάλαντα ποὺ ἀνακάλυψαν οἱ «Καιροὶ» τῆς Τρίτης ! «Ἡ δεσποινὶς Κοτοπούλη (γράφουνε) θὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὸ τάλαντόν της περιβεβλημένον τουαλέτας 4 χιλιάδας δραχμῶν».

— Ἴσαμε τώρα παρουσιαζόντουσαν τὰ τάλαντα γυμνὰ στὴ σκηνή. Νά πού ἀπὸ τώρα ἀρχινάνε νὰ μᾶς παρουσιάζουνται καὶ *περιβεβλημένα !*

— Περίφημη ἡ σάτυρα τῆς μονομαχίας ποὺ δημοσίευε Τιμ. Σταθόπουλος στὴν «Ἀκροπολη» τῆς Τετράδης. Δυὸ τρεῖς ἀκόμα τέτιες σάτυρες καὶ ρεζιλεύεται πιὰ γιὰ καλὰ τὸ μεσαιωνικὸ αὐτὸ καὶ ξενόφερτο φροῦτο.

— Μερικὲς φημερίδες μας ἀρχινήσανε νὰ φωνάζουν πὼς δὲν ἔχουμε Κράτος. Πάλι νωρὶς τὸ νιώσανε κι ὁ θεὸς νὰ δώσει νὰ μὴν τὸ ξαναλησμονήσουνε αὔριο.

— Τὸ θέατρο τοῦ κ. Θ. Οἰκονόμου ἀρχινάει ὡρισμένα τὴν Τετράδη μὲ τὶς «Ἀλυσίδες» τοῦ Στάθη Λογγάρη.

— Βγήκανε σὲ βιβλιαράκι τὰ ὄμορφα καὶ πρακτικὰ λόγια ποὺ εἶπε τὶς προάλλες στοὺς Πειραιῶτες ἐργάτες ὁ διευθυντὴς τῆς Λαϊκῆς Τράπεζας κ. Λοβέρδος. Τὸ βιβλιαράκι αὐτὸ εἶναι γραμένο σὲ ζωντανὴ γλῶσσα κ' ἔτσι ὅσοι τὸ διαβάσουνε θὰν τὸ νιώσουν καὶ θὰ ὠφεληθοῦνε σημαντικὰ ἀπ' αὐτό.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. *Φ. Στεφ.* στοὺς Κορφοὺς. Λάβαμε τὴ συντρομὴ καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.—κ. *Γ. Μ.* Δὲν ἔχεις καὶ τόσο δίκιο. Ἀμαμελετήσεις μερικὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ μπεῖς ὁπωσδήποτε στὸ ζήτημα, θὰ δεῖς πὼς ὁ *βιγλάτορας*, ὁ *ἀπελάτης* κι ὁ *ἀντίμαχος* δὲν εἶναι «ἀκατανόητες» καὶ «φκιασμένες» λέξες. Δὲν ταιριάζει ὅ,τι δὲν ξέρουμε ἢ δὲν ἔτυχε καὶ νὰν τἀκούσουμε, νὰν τὸ βαφτίζουμε ἀμέσως ἀκατανόητο.

γε ; Ἴσως ὁ Ἀντρέας ποὺ δὲν τὴν ἄφησε, ποὺ τὴ θέλησε καὶ κλὰ στὸ ἐργαστήρι του. Ἴσως τὸ λοιπὸ ἡ ἀγάπη του νὰ μὴν ἄξιζε, νὰ μὴν τῆς προξενοῦσε παρὰ δυστυχίες καὶ κακά. Ὁ Ἀντρέας στὸ κάθε τις ἔβλεπε κανένα φταίξιμο δικό του.

Ὁ Ἀντρέας πρόσμενε. Δὲν τὸ ξεμυστερέφτηκε οὔτε στὴν Κατινούλα. Πρόσμενε ὅμως τὸν Ἀπρίλη, γιὰ νὰ πάῃ στὴ Βενετιά. Νὰ καθήσῃ δυὸ μέρες. Νὰ δῇ. Νὰ θυμηθῇ. Νὰ ξαναζήσῃ τὰ χρόνια τὰ περασμένα, τὰ παλιά. Νὰ ρωτήσῃ τὴν Ὅλια. Γιατί νὰ μὴν πάῃ ; Ὁ βήχας πολὺ δὲ βάσταξε. Ἡ Κατινούλα καλά, μόνο ποὺ μ' ὅλα τὰ ρουχίματα τοῦ κ. Σεβιλά, κάποτες ἡ ἀκράτεια ξανάρχιζε κ' ἔπειτα σταματοῦσε. Δὲν εἶτανε καὶ νἀποφήσῃς. Τέτοιο πάθημα δὲ διορθώνεται μ' ἕνα χειρούργημα, ἔτσι. Κάτι τοῦ εἶχε πεῖ κι ὁ κ. Σεβιλάς, τὶς δέκα ἐννιὰ τοῦ Σταβροῦ, ποὺ τὸ ἴδιο σήμαινε. Κάποτες ἀναγκάζουνται, λέει, νὰ χειρουργήσουνε καὶ δέφτερη φορά. Δὲν ἤθελε νὰ τὸ βάλῃ ὁ Ἀντρέας μὲ τὸ νοῦ του. Ποιός ξέρει τί συλλογίστηκε ; Πὼς ἡ μοίρα του ἴσως δὲν τὄγραφε νὰ γειάνῃ ὁλότελα ἡ Κατινούλα, ὅσο εἶναι μαζί της ὁ ἴδιος. Μπορεῖ κιόλας νἀποφάσισε τὸ ταξίδι μιὰ καὶ σώνει, γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ βάσανα, ποὺ θὰ τὄννοιωθε μέσα του πὼς δὲ θάβρισκε τὴ δύναμη νἀντέξῃ σ' ἀφτά. Ὁ ἄρρωστος, ὁ ἀνήμπορος συχνά, δίχως νὰ τὸ καταλάβῃ καταντᾷ ἐγωϊστὴς καὶ φοβᾶται. Ἡσύχασε τουλάχιστο μὲ τὶς ἕξη τοῦ Μάρτη, ἄμα ζύγωσε ἡ μέρα, γιατὶ ἀπὸ κάποια πρόληψη, πρόληψη, ποὺ νὰ πῇς, ἀθρώπου κανονικοῦ, ἔτρεμε μήπως κι ἀκολουθήσουνε πάλε ὅσα καὶ πέρσι ἐκείνη τὴν ἐποχή. Δὲν ἀκολούθησε τίποτα. Πῆρε θάρρος. Δὲν ὕπαρχε λόγος νὰ μὴν ἀφήσῃ τὴν Κατινούλα γιὰ μιὰ βδομάδα, μὲ τὴ Μοιρίτα καὶ μὲ τὴν Ἄννα. Ἡ Κατινούλα μάλιστα, σὰν ἔμαθε τὸ σκοπό του, τὸ χάρηκε ποὺ ὁ Ἀντρέας πηγαίνει στὴν πατρίδα τῆς Κυρίας.

Ὁ Ἀντρέας ἔφυγε χαρούμενος τώρα κι ἀφτός. Ξεκίνησε ἀπὸ τὸ Παρίσι, δεφτέρα βράδι, τέσσερεις τοῦ Ἀπρίλη. Τὴν τρίτη, πέντε, ὥςπου νἀλλάξῃ τραῖνο, ἀναγκάστηκε νὰ προσμένῃ μιὰ ὥρα στὴ Βερόνα. Μεσάνυχτα. Τὸ φεγγάρι γεμάτο, θεόλαμπρο. Μπῆκε στὴν πολιτεία μέσα, ἔρημη· τὰ σπίτια κλεισμένα κι ὁ δρόμος σὰν κομμένος ἀπὸ τετράγωνους ἴσκιους, μεριὰ μεριά, κι ἀπὸ τετράγωνα κομμάτια χρυσάφι μὲ τὶς δῶθε κεῖθε περεχυμένες ἀχτῖδες τοῦ φεγγαριοῦ. Τοῦ βλάστησε ἡ πεποίθηση στὰ σπλάχνα πὼς μιὰ εἶναι ἡ ἀγάπη, ἕνας ὁ Ῥομέος καὶ μιὰ ἡ Ζουλιέττα. Γύρισε στὸ σταθμὸ μαγεμένος.

Τὴν τετάρτη, ἕξη, στὶς δεκάμισι τὸ πρωΐ, ἔοτασε στὴ Βενετιά. Τράβηξε ὡς τὸ ξενοδοχεῖο Rio dei Schiavoni. Hôtel Métropole. Κάμαρα, νούμερο δέκα ἐννιά. Ἡ κάμαρα ὅπου καθότανε καὶ τότες, ἡ κάμαρα ὅπου ἀφοῦ ἀρραβωνιαστήκανε, ἦρθε κ' ἡ Ὅλια μιὰ φορά. Ἔμεινε μιὰ στιγμή, ἄνοιξε τὴ βαλίτσα του, τὴ βαλίτσα ποὺ ἀπὸ τότες τὴν εἶχε, ποὺ στὴ Βενετιὰ τὴν ἀγόρασε, ποὺ ἡ Κατινούλα τοῦ τὴν κουβαλοῦσε ἀπὸ τὸ Παρίσι στὸ Χαμονοκόρφι κι ἀπὸ τὸ Χαμονοκόρφι στὸ Παρίσι, ἐπειδὴ δὲν τὴν ἔδινε στὰ μπαγάλια κ' ἔβαζε μέσα ὅλα του τὰ ἱερὰ τὰ θυμητάρια. Τὸ μεσημέρι, κατέβηκε στὴν τραπεζαρία, ἔφαγε μὲ τοὺς ξένους, σὰν ἄθρωπος ποὺ ταξιδέβει, ποὺ δὲν τοῦ μέλει γιὰ τίποτις καὶ ποὺ τοῦ ἀρέσουνε τὰ ὄμορφα ταξίδια. Μὰ βουβός. Δὲ μίλησε μήτε σὲ γείτονα μήτε σὲ γειτόνισσα. Πρόσωπο δὲν κοίταξε. Τἀπόγεμα, βγῆκε περίπατο πεζός. Βρῆκε χωρὶς κανένα κόπο τὰ γνωστά του τὰ στενοδρόμια, Calle della stella, Calle della Pietà καὶ τὸ γεφυράκι τἀξέχαστο, Ponte dei Miracoli. Ἔπειτα πάλε στὸ ξενοδοχεῖο. Κλειδώθηκε στὸ δέκα ἐννιά. Διάβασε τὰ γράμματα τῆς Ὅλιας, ὅλα, ὅσα εἶχε μαζί του. Τὴν πέμτη, ἑφτά, πρωΐ πρωΐ, στὸ σταθμό. Ἔβγα-